

Αθήνα, 29 /12/2017

Αριθ. Πρωτ.:Φ80000/οικ.58967/77/Δ29.17

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
 ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 Δ/ΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
 (Δ29/17)
 ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΗΡΑΤΟΣ
 ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : Σταδίου 29
 ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 101 10
 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Ε. Βρέκου, Δ. Πατούνα
 ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 2131516791, 2103368314

ΠΡΟΣ: 1. ΕΦΚΑ

Γενική Δ/νση Απονομών
 Συντάξεων
 Ακαδημίας 22
 106 71 Αθήνα

2. ΓΛΚ

Κάνιγγος 29
 Αθήνα

ΘΕΜΑ : «Παροχή οδηγιών σχετικά με την συνταξιοδότηση λόγω γήρατος ασφαλισμένων που emπίπτουν στις ρυθμίσεις του άρθρου 17 παρ. 2 και του άρθρου 36 παρ. 3 και 4 του ν.4387/2016».

Σχετικές εγκύκλιοι: 1. Φ.10043/οικ.58770/1442/19-12-2016 (ΑΔΑ : 6ΦΧ3465Θ1Ω-0ΧΞ)
 2. Φ.10043/οικ.14224/430/31-3-2017 (ΑΔΑ : Ω0ΠΖ465Θ1Ω-ΜΜΟ)

Από τις διατάξεις των άρθρων 17 παρ. 2 και 36 παρ. 3 και 4 του ν.4387/2016, προβλέπεται για τους ασφαλισμένους που είχαν υπαχθεί στην κοινωνική ασφάλιση μέχρι 31/12/1992 (παλαιοί ασφαλισμένοι) και μέχρι 31/12/2016 υπάγονταν υποχρεωτικά **στην ασφάλιση δύο φορέων κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο για την ίδια απασχόληση**, η καταβολή από 1/1/2017 μίας υποχρεωτικής ασφαλιστικής εισφοράς υπέρ ΕΦΚΑ βάσει των άρθρων 5 και 38 του ν.4387/2016.

Τα ανωτέρω πρόσωπα, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 17 και παρ. 5 του άρθρου 36 του ν.4387/2016, πρόκειται να λάβουν επιπλέον συνταξιοδοτική παροχή για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, η οποία υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για κάθε ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς, ενώ ο συντάξιμος μισθός σε αυτήν την περίπτωση προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς, εφαρμοζομένων των σχετικών προβλέψεων του άρθρου 8 και 28 του ν.4387/2016.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω ρύθμισης, και κατόπιν ερωτημάτων που έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία σχετικά με τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος των ανωτέρω προσώπων, και σε συνέχεια των προγενέστερων εγκυκλίων, διευκρινίζουμε τα εξής:

Α. Καλυπτόμενα πρόσωπα

α) Οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι (παλαιοί ασφαλισμένοι) που μέχρι 31/12/2016 υπάγονταν για την ίδια απασχόληση υποχρεωτικά στην ασφάλιση δύο πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή το

Δημόσιο και κατέβαλαν διπλή ασφαλιστική εισφορά, και υπέβαλαν αίτηση συνταξιοδότησης από 13/5/2016 μέχρι 31/12/2016 στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο.

β) Οι μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένοι (παλαιοί ασφαλισμένοι) που μέχρι 31/12/2016 υπάγονταν για την ίδια απασχόληση υποχρεωτικά στην ασφάλιση δύο πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, από 1/1/2017 καταβάλλουν υποχρεωτικά μία ασφαλιστική εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ, και υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ μετά την 1/1/2017.

Β. Αξιοποίηση χρόνου ασφάλισης

Ο χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί στην ασφάλιση των πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου μέχρι 31/12/2016 εξακολουθεί να είναι χρόνος ασφάλισης στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο.

Ο χρόνος ασφάλισης που αντιστοιχεί στην ασφαλιστική εισφορά που καταβάλλεται από 1/1/2017 και μετά στον ΕΦΚΑ, θεωρείται χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ και δύναται να χρησιμοποιηθεί **κατόπιν επιλογής του ασφαλισμένου κατά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης**, είτε για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο για τη λήψη ανταποδοτικής σύνταξης, είτε για τη λήψη προσαύξησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 παρ. 4 και 36 παρ. 5 του ν.4387/2016.

Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος καταβάλλει από 1/1/2017 δεύτερη προαιρετική ασφαλιστική εισφορά στον ΕΦΚΑ, αντίστοιχα ο σχετικός χρόνος ασφάλισης θεωρείται χρόνος ασφάλισης του δεύτερου πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος για τη λήψη ανταποδοτικής σύνταξης ή για τη λήψη προσαύξησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 παρ. 4 και 36 παρ. 5 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 1: Μηχανικός του Δημοσίου, παλαιός ασφαλισμένος και διορισμένος πριν την 1/1/1993, μέχρι 31/12/2016 κατέβαλε εισφορά στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ). Από 1/1/2017 καταβάλλει υποχρεωτικά μία εισφορά υπέρ ΕΦΚΑ, και ο σχετικός χρόνος ασφάλισης θεωρείται είτε χρόνος ασφάλισης στο Δημόσιο είτε χρόνος στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) κατόπιν επιλογής του ασφαλισμένου.

Ο εν λόγω ασφαλισμένος από 1/1/2017 επιλέγει να καταβάλει δεύτερη προαιρετική ασφαλιστική εισφορά στον ΕΦΚΑ. Εάν επιλέξει ο χρόνος ασφάλισης που αντιστοιχεί στην υποχρεωτική εισφορά να θεωρηθεί χρόνος ασφάλισης στο Δημόσιο, τότε ο χρόνος ασφάλισης που αντιστοιχεί στην προαιρετική εισφορά θεωρείται χρόνος ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ), και αντίστροφα.

Γ. Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος

Δικαίωμα για τη λήψη σύνταξης λόγω γήρατος θεμελιώνεται εφόσον ο ασφαλισμένος κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης **τουλάχιστον σε έναν** από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης που έχει καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές μέχρι 31/12/2016 ή το Δημόσιο, χωρίς να ελέγχεται εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του δεύτερου πρώην φορέα.

Παράδειγμα 2: Ο ανωτέρω μηχανικός του Δημοσίου υποβάλλει την 1/12/2017 αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ. Για να λάβει σύνταξη λόγω γήρατος πρέπει να πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις είτε του Δημοσίου είτε του ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ).

Δ. Ύψος συνταξιοδοτικής παροχής

Ως προς τον υπολογισμό της σύνταξης λόγω γήρατος εφαρμόζονται τα εξής:

α) εάν ο ασφαλισμένος πληροί προϋποθέσεις συνταξιοδότησης σε έναν από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο και όχι και στον δεύτερο, τότε λαμβάνει :

- εθνική σύνταξη,
- ανταποδοτική σύνταξη από τον πρώην φορέα ή το Δημόσιο που έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα,
- προσαύξηση σύνταξης από τον πρώην φορέα που δεν θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή το Δημόσιο για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης στον φορέα αυτό ή το Δημόσιο (παράλληλο και μη παράλληλο χρόνο ασφάλισης, ακόμη και εάν ο μη παράλληλος χρόνος αφορά σε χρόνο άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος, με την προϋπόθεση να συντρέχει κατά τη διάρκεια του ασφαλιστικού βίου του ασφαλισμένου παράλληλη ασφάλιση ανεξαρτήτως της διάρκειας αυτής).

β) εάν ο ασφαλισμένος πληροί προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και στους δύο πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, τότε έχει δύο επιλογές:

i) να λάβει :

- εθνική σύνταξη,
- μία ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον έναν πρώην φορέα ή το Δημόσιο
- δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον άλλο πρώην φορέα ή το Δημόσιο

ii) να λάβει:

- εθνική σύνταξη,
- ανταποδοτική σύνταξη από τον έναν πρώην φορέα ή το Δημόσιο
- προσαύξηση σύνταξης από τον άλλο πρώην φορέα ή το Δημόσιο (σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην περίπτωση α).

Στην περίπτωση δηλαδή αυτή πρέπει να γίνουν **τρεις υπολογισμοί**: ο πρώτος σύμφωνα με την περίπτωση βί, ο δεύτερος με ανταποδοτική σύνταξη από τον πρώτο πρώην φορέα ή το Δημόσιο και προσαύξηση από τον δεύτερο πρώην φορέα ή το Δημόσιο και ο τρίτος με ανταποδοτική σύνταξη από τον δεύτερο πρώην φορέα ή το Δημόσιο και προσαύξηση από τον πρώτο πρώην φορέα ή το Δημόσιο. Στον αιτούντα τη σύνταξη **χορηγείται το συμφερότερο ποσό**, όπως αυτό προκύπτει μετά τους ανωτέρω τρεις υπολογισμούς.

Η εθνική και ανταποδοτική σύνταξη υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 7, 8, 27 και 28 του ν.4387/2016, ενώ η προσαύξηση που χορηγείται για το χρόνο ασφάλισης στον δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο υπολογίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 17 παρ. 4 και 36 παρ. 5 του ν.4387/2016.

Σημειώνουμε ότι για τον υπολογισμό της προσαύξησης, και ειδικότερα για τον καθορισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί στο δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο **από το 2002 μέχρι και την ημερομηνία**

συνταξιοδότησης, εφαρμοζομένων των ρυθμίσεων του άρθρου 1 παρ. 3 και του άρθρου 6 παρ. 1 του ν.4488/2017. Εάν έχει καταβληθεί ασφαλιστική εισφορά επί των δώρων εορτών και επιδόματος αδείας, οι συντάξιμες αποδοχές του έτους προσαυξάνονται με τα εν λόγω ποσά .

Επίσης σε περίπτωση που η προσαύξηση χορηγείται για χρόνο ασφάλισης στο πρώην ΕΤΑΑ (ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, Τομέας Ασφάλισης Νομικών), οι συντάξιμες αποδοχές προσαυξάνονται με τα κατά κεφαλήν ποσά κοινωνικών πόρων σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί με την αριθμ. οικ.20680/814/15-5-2017 εγκύκλιο (ΑΔΑ : 6ΕΛΒ465Θ1Ω-7Ρ3).

Για τον καθορισμό των επιπλέον μονάδων εισφοράς που έχουν καταβληθεί ετησίως λαμβάνεται το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών **που έχουν καταβληθεί στο σύνολο του ασφαλιστικού βίου του ασφαλισμένου.**

Παράδειγμα 3: Μηχανικός του Δημοσίου, παλαιός ασφαλισμένος και διορισμένος πριν την 1/1/1993.

Χρόνος ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (τ.ΤΣΜΕΔΕ):

- Από 1/1/1980 έως 31/12/1985 ως ελεύθερος επαγγελματίας
- Από 1/1/1986 έως 31/12/1988 ως μισθωτός μηχανικός στο Δημόσιο (παράλληλη ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ)
- Από 1/1/1989 έως 31/12/1989 ως μισθωτός μηχανικός στον ιδιωτικό τομέα
- Από 1/1/1990 έως 31/12/2016 ως μισθωτός μηχανικός στο Δημόσιο (παράλληλη ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ)

Συνολικός χρόνος ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (τ.ΤΣΜΕΔΕ): 37 έτη

Χρόνος ασφάλισης στο Δημόσιο:

- Από 1/1/1986 έως 31/12/1988 ως μισθωτός μηχανικός στο Δημόσιο (παράλληλη ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ)
- Από 1/1/1990 έως 31/12/2016 ως μισθωτός μηχανικός στο Δημόσιο (παράλληλη ασφάλιση στο Δημόσιο και το ΤΣΜΕΔΕ)

Συνολικός χρόνος ασφάλισης στο Δημόσιο (από 1/1/1980 έως 31/12/2016) : 30 έτη

Χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ (χωρίς καταβολή δεύτερης προαιρετικής ασφαλιστικής εισφοράς):

- Από 1/1/2017 έως 31/12/2017 ως μισθωτός μηχανικός στο Δημόσιο

Ο χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ μπορεί να θεωρηθεί χρόνος ασφάλισης στο Δημόσιο ή στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ). Ο ασφαλισμένος επιλέγει να τον θεωρήσει χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο. Άρα συνολικά ο ασφαλισμένος έχει 31 έτη ασφάλισης στο Δημόσιο και 37 έτη ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ).

i) Ο ασφαλισμένος κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης **έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα στο Δημόσιο.** Στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) δεν έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα.

Στο παράδειγμα αυτό, ο ασφαλισμένος θα λάβει εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (31 έτη) και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) (37 έτη).

Αν το θεμελιωμένο δικαίωμα είναι στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ), τότε θα λάβει εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) (37 έτη) και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (31 έτη).

ii) Ο ασφαλισμένος την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης **έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ).**

Θα λάβει εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (31 έτη) και δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) (37 έτη).

Εναλλακτικά, θα λάβει εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (31 έτη) και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) (37 έτη) ή εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) (37 έτη) και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (31 έτη).

Παράδειγμα 4: Ιατρός του ΕΣΥ, ασφαλισμένος στο Δημόσιο και το ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ), υπέβαλε αίτηση συνταξιοδότησης τον Δεκέμβριο του 2016, έχοντας θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ). Στο Δημόσιο συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ) συμπληρώνει 40 έτη ασφάλισης, εκ των οποίων τα 2 έτη ασφάλισης αφορούν σε χρόνο άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος.

Επιλέγει να λάβει ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο (35 έτη ασφάλισης) και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ) (40 έτη ασφάλισης).

Το ποσό σύνταξης ανέρχεται:

α) Εθνική Σύνταξη ύψους €384,00

β) Ανταποδοτική Σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο: υποθέτουμε ότι ο μέσος όρος των συντάξιμων αποδοχών από το 2002 έως το 2016, μετά την αναπροσαρμογή, ανέρχεται σε €1.500,00. Συνεπώς η ανταποδοτική σύνταξη ανέρχεται σε €507,15 (33,81% x 1.500,00).

γ) Προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ – ΤΣΑΥ:

Έτος	Μηνιαία Εισφορά Ασφαλισμένου	Μηνιαία Εργοδοτική Εισφορά	Κατά βληθείσα Μηνιαία Εισφορά	Κατά Κεφαλήν Κοινωνικός Πόρος	Συνολική Μηνιαία Εισφορά	Μηνιαίες Συντάξιμες Αποδοχές	Μήνες Κατά βολής	Ετήσιες Συντάξιμες Αποδοχές	Δείκτης Αναπροσαρμογής	Ετήσιες Συντάξιμες Αποδοχές (μετά την αναπροσαρμογή)
2002	126,60	133,30	259,90	0,20	260,10	1300,50	12,00	15606,00	1,30263	20328,84
2003	126,60	166,63	293,23	0,24	293,47	1467,33	6,00	8803,95	1,25858	11080,48
2003	139,30	159,96	299,26	0,24	299,50	1497,50	6,00	8985,00	1,25858	11308,34
2004	149,10	179,96	329,06	0,34	329,40	1646,98	12,00	19763,70	1,22311	24173,18
2005	158,00	199,95	357,95	0,36	358,31	1791,55	12,00	21498,60	1,18175	25405,97
2006	167,50	206,62	374,12	0,39	374,51	1872,53	12,00	22470,30	1,1451	25730,74
2007	177,60	219,95	397,55	0,67	398,22	1991,08	12,00	23892,90	1,11283	26588,74
2008	188,30	226,61	414,91	0,62	415,53	2077,65	12,00	24931,80	1,06798	26626,66
2009	188,30	233,28	421,58	0,63	422,21	2111,03	12,00	25332,30	1,05521	26730,90
2010	188,30	239,94	428,24	0,61	428,85	2144,25	12,00	25731,00	1,00771	25929,39
2011	188,30	246,61	434,91	4,24	439,15	2195,73	12,00	26348,70	1	26348,70
2012	188,30	253,27	441,57	0,27	441,84	2209,20	12,00	26510,40	1	26510,40
2013	188,30	259,94	448,24	0,05	448,29	2241,43	12,00	26897,10	1	26897,10
2014	188,30	259,94	448,24	0,29	448,53	2242,63	12,00	26911,50	1	26911,50
2015	188,30	259,94	448,24	0,28	448,52	2242,58	12,00	26910,90	1	26910,90
2016	188,30	259,94	448,24	0,25	448,49	2242,43	12,00	26909,10	1	26909,10
										384.390,93

Συνεπώς ο μέσος όρος των συντάξιμων αποδοχών ανέρχεται σε €2.135,51 (€384.390,93/180 μήνες).

Υποθέτουμε ότι για κάθε έτος ασφάλισης το ύψος του ασφαλιστρου στο σύνολο του ασφαλιστικού βίου

ήταν 20%, οπότε κάθε έτος έχουν καταβληθεί 20 επιπλέον μονάδες εισφοράς.

Το ποσό της προσαύξησης ανέρχεται σε €1.281,31 (20 επιπλέον μονάδες εισφοράς x 40 έτη ασφάλισης x 0,075% x €2.135,51).

Ε. Έναρξη συνταξιοδότησης

1. Εφόσον τα πρόσωπα που καταλαμβάνει η παρούσα εγκύκλιος έχουν υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης σε έναν από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο από 13/5/2016 μέχρι 31/12/2016, θεωρείται ότι έχουν υποβάλει σχετικό αίτημα συνταξιοδότησης και στον δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο. Συνεπώς, οι ασφαλισμένοι λαμβάνουν σύνταξη (εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη, προσαύξηση) για το σύνολο του χρόνου ασφάλισής τους στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, και σε περίπτωση που συνεχίζουν και μετά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης να απασχολούνται έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις του άρθρου 20 του ν.4387/2016 περί απασχόλησης συνταξιούχων.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και σε περίπτωση υποβολής αίτησης συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ από 1/1/2017.

Δεδομένου ότι μέχρι σήμερα υπάρχουν περιπτώσεις ασφαλισμένων που μετά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης έχουν συνεχίσει την απασχόληση χωρίς να γνωρίζουν ότι έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις του άρθρου 20 του ν.4387/2016, για λόγους χρηστής διοίκησης, αιτήσεις συνταξιοδότησης που έχουν υποβληθεί από 13/5/2016 έως 31/12/2016 στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο και από 1/1/2017 έως 31/12/2017 στον ΕΦΚΑ, θα αντιμετωπίζονται ως εξής:

α. ο ασφαλισμένος μπορεί να υποβάλει συμπληρωματική αίτηση συνταξιοδότησης, με αναδρομική ισχύ από την ημερομηνία υποβολής της πρώτης αίτησης συνταξιοδότησης, που θα αφορά στο χρόνο ασφάλισης στο δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο. Η σχετική συμπληρωματική αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί **μέχρι 31/3/2018** και η συνταξιοδότηση αρχίζει από την προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις ημερομηνία με βάση την πρώτη υποβληθείσα αίτηση συνταξιοδότησης.

Σε περίπτωση που προκύπτει άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας μετά την έναρξη συνταξιοδότησης, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης, οι ρυθμίσεις του άρθρου 20 του ν.4387/2016 για μείωση της σύνταξης λόγω απασχόλησης δεν έχουν εφαρμογή για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης μέχρι 31/3/2018.

β. ο ασφαλισμένος, κατ' εξαίρεση, μπορεί να ανακαλέσει την αρχική αίτηση συνταξιοδότησης, υποβάλλοντας σχετική αίτηση **μέχρι 31/3/2018**, και ως εκ τούτου δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής του άρθρου 20 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 5: Καθηγητής του Πολυτεχνείου, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/2016 στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) και από 1/1/2017 στον ΕΦΚΑ, υπέβαλε αίτηση συνταξιοδότησης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) την 30/11/2017, συνεχίζει όμως την απασχόλησή του ως καθηγητής στο Πολυτεχνείο. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξή του υπολογίζεται για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ) σύμφωνα με τα ανωτέρω, και από 1/12/2017 έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί απασχόλησης συνταξιούχων.

Δεδομένου όμως ότι η αίτηση συνταξιοδότησης έχει υποβληθεί μέχρι 31/12/2017, ο εν λόγω καθηγητής μπορεί να υποβάλει συμπληρωματική αίτηση μέχρι 31/3/2018 που θα αφορά στο χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο, ώστε οι υπηρεσίες να προβούν στον υπολογισμό της σύνταξης (εθνική σύνταξη,

ανταποδοτική σύνταξη, προσαύξηση) για το σύνολο του χρόνου ασφάλισής του στον ΕΦΚΑ, και η προβλεπόμενη αναστολή της σύνταξης βάσει του άρθρου 20 του ν.4387/2016 θα εφαρμοστεί από 1/4/2018. Εναλλακτικά, μπορεί να ζητήσει την ανάκληση της αίτησης συνταξιοδότησης που έχει υποβάλει στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΜΕΔΕ), και να συνεχίσει να απασχολείται υπαγόμενος στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ.

2. Σε περίπτωση που με βάση τις διατάξεις των πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου προκύπτει διαφορετική ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησης, τότε το σύνολο της σύνταξης (εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη, προσαύξηση) χορηγείται από την συντομότερη χρονικά ημερομηνία που προκύπτει κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων.

Παράδειγμα 6: Ιατρός του ΕΣΥ παραιτείται από την υπηρεσία του, υποβάλλοντας σχετικό αίτημα στον ΕΦΚΑ, και πρόκειται να λάβει εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ). Με βάση τις διατάξεις του Δημοσίου η έναρξη συνταξιοδότησης είναι η 1/12/2017 ενώ με βάση τις διατάξεις του ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ) η έναρξη συνταξιοδότησης είναι η 1/1/2018. Στην περίπτωση αυτή το σύνολο της σύνταξης καταβάλλεται από 1/12/2017.

Στ. Συνυπολογισμός αναγνωριζόμενου χρόνου ασφάλισης για τον υπολογισμό της προσαύξησης

Χρόνος ασφάλισης που έχει αναγνωριστεί βάσει των οικείων διατάξεων λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της προσαύξησης της σύνταξης από τον δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο. Ειδικότερα, για τον καθορισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνεται υπόψη εφόσον η αίτηση για την αναγνώριση έχει υποβληθεί μετά την 1/1/2002. Για τον υπολογισμό του συντάξιμου μισθού, το συνολικό ποσό που έχει καταβληθεί για την αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης, αναγόμενο σε μηνιαίο εισόδημα βάσει του προβλεπόμενου για την αναγνώριση ασφαλιστρού, προστίθεται στο μηνιαίο εισόδημα του έτους υποβολής της αίτησης αναγνώρισης και προσαυξάνεται κατά τον τρόπο που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 8 του ν.4387/2016, ανεξάρτητα εάν η καταβολή της εισφοράς αναγνώρισης γίνει εφάπαξ ή σε μηνιαίες δόσεις ή με παρακράτηση από την σύνταξη.

Για τον υπολογισμό του συντελεστή αναπλήρωσης, το συνολικό ασφαλιστρο βάσει του οποίου έχει υπολογιστεί η εισφορά αναγνώρισης προστίθεται στο σύνολο των επιπλέον μονάδων εισφοράς που έχουν υπολογιστεί για τον πραγματικό χρόνο ασφάλισης, ανεξάρτητα εάν πρόκειται για αναγνώριση πριν ή μετά την 1/1/2002.

Σε περίπτωση που οι οικείες διατάξεις για την αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης προβλέπουν ηλικιακό όριο για την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης, εφόσον ο χρόνος αυτός χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της δικαιούμενης προσαύξησης δεν εξετάζεται εάν έχει συμπληρωθεί το απαιτούμενο όριο ηλικίας, ακόμη και στις περιπτώσεις που ο ασφαλισμένος έχοντας θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και στους δύο πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο επιλέγει να λάβει προσαύξηση και όχι δεύτερη ανταποδοτική σύνταξη.

Παράδειγμα 7: Ιατρός του ΕΣΥ, ηλικίας 56 ετών, ασφαλισμένος στο Δημόσιο και το ΕΤΑΑ (πρώην

ΤΣΑΥ), υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ, έχοντας θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και στο Δημόσιο και στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ), επιλέγει να λάβει ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο Δημόσιο και προσαύξηση για το χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ). Στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ) έχει αναγνωρίσει 2 έτη στρατιωτικής υπηρεσίας. Σύμφωνα όμως με τις διατάξεις του ν.1358/1983 ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος εφόσον ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας του. Στην περίπτωση αυτή ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας που έχει αναγνωρισθεί συνυπολογίζεται με τον λοιπό χρόνο ασφάλισης στο ΕΤΑΑ (πρώην ΤΣΑΥ) για τον υπολογισμό της προσαύξησης, παρά το γεγονός ότι ο ασφαλισμένος δεν έχει συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

- 1.Γραφείο κ. Υφυπουργού
- 2.Γραφείο κας Γεν. Γραμματέα
- 3.Γραφείο κ. Γενικού Δ/ντη Κ.Α.
- 4.Όλες οι Δ/σεις της Γ.Γ.Κ.Α.
- 5.Δ/ση Παροχών Κύριας Σύνταξης (Δ29/17)
Όλα τα Τμήματα

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ**Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**